

SÖKANDE

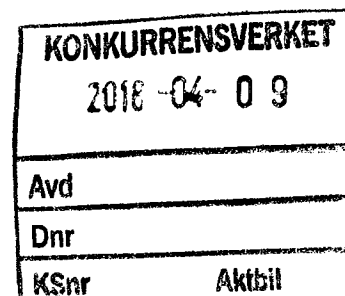
Kidde Sweden AB, 556262-9260
Box 90120
120 21 Stockholm

MOTPART

Järfälla kommun
177 80 Järfälla

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Järfälla kommun (kommunen) genomförde en upphandling av ramavtal avseende årlig översyn och service av brandskyddsutrustning (dnr Ten 2017/598). Upphandlingen genomfördes som ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). I tilldelningsbeslut den 27 februari 2018 tilldelades Presto Brandsäkerhet AB kontrakt i upphandlingen.

Kidde Sweden AB (bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen och anför bl.a. följande. Kravet som ställs på leverantörer avseende certifierad brandskyddskoordinator enligt CFPA Europe är högre och mer långtgående än vad som är nödvändigt och den höga kostnaden för utbildningen riskerar att otillbörligt missgynna mindre ekonomiskt starka aktörer. Upphandlingen bryter därmed mot 4 kap. 1 och 2 §§ LOU.

Brandskyddsföreningen beskriver bland annat att utbildningen Brandskyddskoordinator är avsedd för ”Alla som är ansvariga för brandskyddet eller arbetar med brandskyddsfrågor. Utbildningen är även avsedd för dig som ska bli behörig ingenjör (brandlarm eller sprinkler) eller instruktör för Heta Arbeten.” Andra delar som ingår i denna utbildning är riskhantering, försäkringslära, automatiska brandlarm och släckanordningar, byggnadstekniskt brandskydd etc. Vid en jämförelse av utbildningens innehåll samt de tjänster/kontroller som omfattas av upphandlingen är det tydligt att de ställda kraven inte går att härleda till det som kommunen angett i upphandlingsdokumentet.

Bolaget har en mångårig erfarenhet av att delta i upphandlingar avseende brandskydd och känner inte till att kompetenskrav på denna nivå har ställts någon gång tidigare. De krav som brukar ställas är att leverantören ska tillhandahålla SEBRA-certifierade brandskyddstekniker, alternativt

servicetekniker med motsvarande kunskap. Erfarenheten av upphandlingar med dessa krav har visat att ställda krav har varit fullt tillräckliga för att utföra efterfrågade tjänster/kontroller.

Det finns ett stort antal brandsskyddsleverantörer inom Stockholmsregionen. Trots det har endast tre leverantörer lämnat anbud till kommunen vilket är att betrakta som ett lågt antal. De tre leverantörerna är också de största inom regionen. Bolaget hävdar att antalet anbudsgivare och dess positioner på marknaden ytterligare motiverar att kravet om certifierad brandskyddskoordinator är oproportionerligt eftersom kravet har förhindrat andra brandskyddsleverantörer från att delta i upphandlingen och de har således kunnat lida skada av kravet. Kravet har begränsat bolagets prissättning vilket har resulterat i att bolaget endast hade näst lägsta pris vid utvärderingen av dess anbud. Följaktligen tilldelades kontraktet en annan brandskyddsleverantör och bolaget har därför lidit skada av detta krav.

Kommunen bestrider bifall till ansökan om överprövning och anför bl.a. följande. Kommunen har genomfört en upphandling i enlighet med de grundläggande principerna i 4 kap. 1 och 2 §§ LOU och upphandlingslagstiftningen i övrigt. Bolaget har inte lidit någon skada i den bemärkelse som avses i 19 kap. 6 § LOU eftersom bolagets anbud rätteligen inte har utvärderats och grund för ingripande saknas därmed.

Kravet på CFP Europe har ställts utifrån att kommunen behöver en strategisk partner med hög kompetens. Kommunen har därför ställt höga krav på tilltänkt leverantör, dels för att tjänstens krav är i sig höga, dels för att kommunen saknar sådan kompetens. Kompetensen är avgörande då kommunens fastighetsportfölj inrymmer verksamheter som spänner över flera olika verksamhetsklasser vilket i sin tur ställer högre krav på kompetens så att brandskydd utformas på ett sådant sätt att brandsäkerheten blir tillfredsställande. Rollen behövs för att säkerställa att kommunen

uppfyller och genomför de myndighetskrav som kommunen har på sina verksamheter. I takt med att kommunen växer så sker förändringar som kräver att ansvarig kan organisera, planera och följa upp brandskyddsarbetet i det löpande arbetet men också i och vid förändring.

Bolaget anser att kostnaden för utbildningen som uppgår till 27 000 kr per deltagare är för hög. Kommunen kan inte, i sin upphandling, ta hänsyn till vad bolaget anser utan krav ställs utifrån kommunens behov. Av de tre anbud som lämnades in i upphandlingen har två bolag uppfyllt kravet avseende CFPA Europe varför kravet inte kan anses orimligt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 4 kap. 1 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

I 4 kap. 2 § LOU anges att en upphandling inte får utformas i syfte att undanta den från lagens tillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.

Av 20 kap. 6 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit skada eller kan komma att lida skada.

I mål om offentlig upphandling grundar rätten sin prövning på de omständigheter som sökanden har åberopat (RÅ 2009 ref. 69). Frågan i målet är därför om det föreligger skäl för ingripande enligt LOU på de grunder som bolaget har anfört.

Förvaltningsrättens bedömning

Upphandlingen avser ett ramavtal för årlig översyn och service av brandskyddsutrustning i Järfälla kommuns olika verksamheter. I punkten 3.5. i kravspecifikationen, som utgör en del av upphandlingsdokumentet, anges vilka krav som ställs avseende utbildning, certifikat och kompetens. Av denna punkt framgår att Järfälla kommun ställer krav på att anbudsgivarna ska tillhandahålla brandskyddstekniker som är certifierade brandskyddskoordinatorer enligt CFPA Europe.

Bolaget gör gällande att detta krav är högre och mer långtgående än vad som är nödvändigt och att den höga kostnaden för utbildningen riskerar att otillbörligt missgynna mindre ekonomiskt starka aktörer.

Förvaltningsrätten konstaterar att en upphandlande myndighet är fri att ställa de krav den finner nödvändiga i en upphandling. Detta gäller under förutsättning att kraven inte strider mot gällande principer och bestämmelser i LOU (se t.ex. RÅ 2010 ref. 78). Proportionalitetsprincipen innebär att den upphandlande myndigheten i en upphandling inte får ställa större krav på leverantören än vad som behövs och vad som får anses vara ändamålsenligt för upphandlingen (prop. 2006/2007:128 s. 132).

Kommunen har uppgett att syftet med det aktuella kravet är att säkerställa att anbudsgivarna har den kompetens som behövs för att brandsäkerheten ska bli tillfredställande samt för att se till att kommunen uppfyller de myndighetskrav som finns för kommunens verksamheter. Av handlingarna

framgår att översynen omfattar ca 14 000 kontrollpunkter fördelade över kommunens verksamheter och fastigheter. Verksamheterna avser bl.a. skolor, vård & omsorg och fritidslokaler. Enligt förvaltningsrättens mening är det fråga om en relativt omfattande upphandling. Mot bakgrund av den typ av verksamhet som upphandlas, upphandlingens omfattning samt de höga krav som ställs på den leverantör som tilldelas kontrakt anser förvaltningsrätten att det aktuella utbildningskravet framstår som både lämpligt och effektivt för att uppnå det eftersträvade syftet. Kravet får anses relevant för att bedöma och säkerställa anbudsgivarnas förmåga att hantera det aktuella uppdraget. Sammantaget anser förvaltningsrätten att kravet inte kan anses oproportionerligt högt för att tillgodose det avsedda ändamålet. Inte heller anser förvaltningsrätten att enbart det faktum att utbildningen är kostsam innebär att kravet är konkurrensbegränsande på så sätt att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.

Förvaltningsrätten gör sammanfattningsvis bedömningen att bolaget inte har visat att kommunen har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 och 2 §§ LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag genom att uppställa det aktuella kravet i upphandlingen. Det saknas därmed skäl för ingripande enligt LOU på de grunder som bolaget anfört. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Anna Karin Andersson

Rådman

Louise Ljöstad har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.